T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

COP31 TÜRKİYE ANTALYA

21 Ekim 2026

Sayı : 30824082-610-17086006
Konu : Yazılı Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

Mustafa Kemal Mahallesi Eskişehir Devlet Yolu (Dumlupınar Bulvarı) 9. km. No: 278 Çankaya / Ankara
İrtibat:Yurdagül GÜNEŞ Tel: 410 14 46
Faks:418 74 63 e-posta: haydar.demirer@csb.gov.tr elektronik ağ: www.csb.gov.tr

7/40073 Ek 107

BURSA MİLLETVEKİLİ
SAYIN HASAN TOKTAŞ'IN
TBMM 7/40073 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVABI

SORULAR

Bursa ili Yenişehir ilçesi Kirazlı yayla Mahallesi'nde faaliyet gösteren Mera Mühendislik Proje ve Madencilik San. ve Tic. A.Ş. tarafından işletilen İR.200610145 notlu Kurşun-Çinko-Bakır Ocağı ve Zenginleştirme Tesisi bünyesindeki atık depolama tesisinde 27.01.2026 tarihinde meydana gelen çökme olayı, çevresel etkileri ve halk sağlığına yönelik riskleri bakımından kamuoyunda ciddi kaygılara neden olmuştur.

Söz konusu olayın; yer seçimi, proje onay süreçleri, ÇED yükümlülükleri, denetim mekanizmaları, iklim değişikliğinin etkileri, yeraltı ve yüzey sularına olası ağır metal karışımı ile kamu kurumlarının sorumlulukları bağlamında çok yönlü olarak incelenmesi gerekmektedir.

Bu çerçevede, çevresel felaketlerin önlenmesi, kamuoyunun doğru bilgilendirilmesi ve sorumluların ortaya konulabilmesi amacıyla aşağıdaki soruların açıklıkla yanıtlanması zorunluluk arz etmektedir.

Bu bağlamda;

1) Ocak sahası ve çöken atık depolama alanı yer seçimi yapılırken mevsimsel koşullar ve yağış rejimi dikkate alınmış mıdır? Duraylılık analizleri yapılmış mıdır? Yapıldı ise söz konusu analizlerde bölgenin toprak yapısı ve yağış rejimi hesaba katılmış mıdır?

2) Söz konusu çevre kazası yaşanmadan önce açık ocakta ya da saha genelinde toprak kayması veya duraylılık sorunları nedeniyle şirket yetkililerince önlem amaçlı ya da resmî kurumlarca herhangi bir faaliyet durdurma kararı alınmış mıdır?

3) ÇED raporları incelendiğinde, Bakanlığınız tarafından verilen görüşte iklim değişikliği etkileri nedeniyle beklenmeyen hava olaylarının gelişebileceği ve Lot-1 maden atık depolama tesisinin topoğrafik konumu nedeniyle heyelan riski taşıdığı belirtilmiş; bu nedenle Su Yapıları Denetim Firması koordinasyonunda "Su Yapıları Mühendislik Hizmeti" çalışması yapılması istenmiştir. Bu kapsamda hangi çalışmalar yapılmıştır? Hangi önlemler alınmıştır? Firmanın söz konusu çalışmayı Bakanlığınızca belirlenen sürelerde yaptırmadığı tespit edilmiş midir? Bu durumda firmaya hangi yaptırımlar uygulanmıştır? Faaliyet durdurulmuş mudur?

4) Aynı alan için kuşaklama kanalları hidrolik hesap raporunun uygunluğu konusunda DSİ Genel Müdürlüğü'nden görüş alınması istenmiş midir? Alındıysa görüşün içeriği nedir?

5) Bakanlığınız görüşlerinde atığın yüksek kil içeriği nedeniyle yeterli sıkıştırmanın mümkün olmayacağı ve kuru atık depolama yönteminin uygulanamayacağı belirtilmiştir. Mevcut durumda atık sulu mu yoksa kuru olarak mı depolanmaktaydı? Bu durum yaşanan çökme ile ilişkili midir?

6) Proje kontrol ve inşaat denetimi için görevlendirilen firma, Bakanlığınızca belirlenen periyotlarda saha denetimlerini yaparak raporlarını sunmuş mudur? Denetim firması bu kazayı öngörerek ilgili mercileri bilgilendirmiş midir? Alınması gereken önlemler konusunda firmayı uyarmış mıdır?

7) Söz konusu denetim firmalarının, bu firmalarda görev yapan kilit personelin ve kontrol mühendislerinin yeterlilikleri denetlenmekte midir? Denetim hangi kurum tarafından ve hangi sıklıkla yapılmaktadır?

8) Yaşanan olayın nedeni, projede sunulan ve nihai ÇED raporunda taahhüt edilenden daha fazla atığın depolanması mıdır?

9) Atık depolama alanında palye eğimleri ve yükseklikleri nedir? Uygulama projesinde duraylılık kriterleri neye göre belirlenmiştir? Atık yüklemesi sırasında bu kriterlere uyulmuş mudur?

10) Nihai ÇED raporunda günlük 898,88 ton atığın depolandığı ve atık depolama alanı kapasitesinin 3.780.000 m^3 olduğu beyan edilmektedir. Çökme sonucu toprağa ve suya kansan atık miktarı ne kadardır?

11) Nihai ÇED raporunda bölgede akar dere bulunmadığı belirtilmesine rağmen sahada Sarıyar Deresi'nin varlığı ve akışı tespit edilmiştir. Kaza sonrası toprak ve suya karışan ağır metallere ilişkin analizler yapılmış mıdır? Hangi alanlardan, hangi sıklıkta numune alınmıştır? Sonuçlar kamuoyu ile paylaşılacak mıdır?

12) Nihai ÇED raporunda taahhüt edilen gözlem kuyuları açılmış mıdır? Sızıntı suyu ve yeraltı suyu analizleri yapılmakta mıdır? Sonuçlar DSİ 1. Bölge Müdürlüğü'ne sunulmakta mıdır?

13) DSİ 1. Bölge Müdürlüğü'nün bu sürece ilişkin bir takip ve denetim mekanizması bulunmakta mıdır?

14) Barçın Köyü içme suyu kaynağı ve isale hattına ağır metal içerikli atıkların karışıp karışmadığının tespiti için analiz yapılmış mıdır? Sonuçlar kamuoyuna açıklanacak mıdır?

15) Kirlilik en fazla kaç metre mesafeye kadar tespit edilmiştir?

16) Nihai ÇED raporunda yeraltı suyu tespit edilmediği belirtilmesine rağmen proses suyu ihtiyacının yeraltı suyu ve İznik Gölü'nden karşılanacağı ifade edilmektedir. Geri kazanım prosesine dair teknik bilginin bulunmaması dikkate alındığında raporun teknik yeterliliği Bakanlığınızca nasıl değerlendirilmektedir?

17) Proses sonucu oluşan atıksu ve sızıntı suyu tekrar proseste kullanılmakta mıdır? Atıksu geri kazanım tesisine ilişkin teknik bilgiler mevcut mudur?

18) Jeolojik-Hidrojeolojik Etüt Raporu'nda olası çevresel kazalarda ağır metallerin yeraltı ve yüzey sularına etkileri değerlendirilmiş midir? Bu raporun yeterliliği hangi kurumlarca denetlenmektedir?

19) Flotasyon atıklarının mevzuata göre tehlikeli atık kapsamında olduğu dikkate alındığında, toprağa ve sulara kansan ağır metal içerikli atıkların temizlenmesine yönelik hangi yöntem uygulanmaktadır? Süreç kimler tarafından takip edilmektedir?

20) Yapılan analizlerde zenginleştirme sürecinde kullanılan kimyasallardan herhangi biri yüzey suyu veya yeraltı suyunda tespit edilmiş midir?

CEVAP

Kaza sonrası Bursa Valiliği (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) teknik personelleri tarafından akan malzemenin memba ve mansap tarafından alınan atık su numune sonuçlarına göre; Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğinde yer alan ilgili sektör tablosundaki sınır değerleri sağladığı belirlenmiştir. Bununla birlikte, atık barajından akan malzemeden ve topraktan alınan numunelerin Atık Yönetimi Yönetmeliği kapsamında tehlikelilik özelliklerinin belirlenmesi için Ek-3B analizleri yapılmış olup, analiz sonuçları tehlikesiz olarak tespit edilmiştir. Atığın tehlikesiz olarak belirlenmesi nedeniyle Bakanlığımız tarafından hazırlanmış acil eylem planı bulunmamaktadır.

İşletmede bulunan atık barajına ait Bakanlığımız tarafından düzenlenmiş olan 19/04/2019 tarih ve 5482 karar nolu "ÇED Olumlu Belgesi" mevcuttur. Ayrıca Meyra Mühendislik Proje ve Madencilik San. ve Tic. A.Ş. tarafından yapılan "Kurşun-Çinko-Bakır Madeni Atık Depolama Sahası'nın inşaatı ile ilgili olarak Bakanlığımızın 21.08.2019 tarihli yazısı ile projenin inşaat denetimi ve kontrollüğü HES Su Yapıları Denetim Hizmetleri Ltd. Şti. tarafından yapılmıştır. HES Su Yapıları Denetim Hizmetleri Ltd. Şti. firması, Meyra Mühendislik Proje ve Madencilik San. ve Tic. A.Ş. işletmesi tarafından yapılan atık barajıyla ilgili olarak periyodik zamanlarda proje kontrol ve inşaat denetimlerini yapmış olup, yapılan denetimlerle ilgili raporlar Bakanlığımıza (Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü) sunulmuştur.

İşletmeye 2872 sayılı Çevre Kanunun 20/r maddesine göre idari para cezası uygulanmış olup, Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği 15. Maddesinde yer alan hükümler gereğince Çevre İzin ve Lisans Belgesi iptal edilerek faaliyeti durdurulmuştur. Bununla birlikte Türk Ceza Kanunu'nun 181. ve 182. maddelerinde yer alan hükümler kapsamında değerlendirilmek üzere Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulunulmuştur.

Atık barajın çökmesi ile akan malzemenin durdurulması için 2 adet set yapılmış olup, ayrıca deplase kanalı oluşturulmuştur. Akabinde akan malzeme Koca Kuru Dere yatağından kaldırılarak ocak içinde yer alan ve zemini jeomembran olan alana geçici olarak taşınmıştır. İşletmede kazanın yaşandığı lot 1 atık barajın kapama planı Bakanlığımıza sunulmuştur.